

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDÁLLAMOK
EGYETLEN MAGYARNYELVÜ KÉPES

GYERMEK LAPJA

Cimborá

K. SÁVELY-D.

Megjelenik havonta 3-szor minden hó 10, 20 és 30. án

FŐSZERKESZTŐ:
BENEDEK ELEK

TARTALOM JEGYZÉK:

- Szentimrei Jenő: Vitézi élei a vege-
ken.
Móra Ferenc: A rátoni lud.
István bácsi: Mivel töltjük a szün-
időt?
Buza, buza, de szép tábla buza. (Nep-
dal.)
E-ó: Nyári reggel.
Puskás Béláné: Az adott szó.
Z. Táthori Pirokka: Békésziget. (Ota-
göny.)
Elek nagyapó: Hogy lett Boglya Ke-
lemenből gavalier?
Tamás érdeklődik. (A görög és római
sport.)
Károlyi Lajos: Cincin egér urfi bus
históriája.
Elek nagyapó: A kicsi esasi.
Mi újság?
Elek nagyapó üzenetei.
Fejtörő.
A Cimborá ingyen könyvakciója.

1928. JULIUS 10.

19
szám

VITÉZI ÉLET A VÉGEKEN

— 1541—1686. —

(Szentimrei Jenő Verses magyar krónikájából.)

Budán ül a török
S a nagy Alföld fölött
Basái uralkodnak,
Kik falakat dulnak
Rabnépet hurcolnak
S városokat sarcolnak.

Hol török hódoltság
S a megmaradt ország
Határosan összeér,
Kard sohsem nyughatik,
Vitéz nem alhatik,
S bizony, olcsó ott a vér.

Török csak magyarra?
Ugratja, vagdalja,
Napvilág, mint éjszaka,
Magyar csak törökre?
Elnémul örökre,
Török ifju ajka.

Hej, végbeli élet,
Szép élet, vig élet,
Vig élet és vig halál
Kit idevet sorsa,
Elhull hadakozva,
Asszony rá hiába vár.

Sok hires harci tett
Hozott dicsőséget
Végbeli vitézekre,
Sok poéta kedvét
Zengedező nyelvét
Hangolták vig énekre.

Nagy Zrinyi Miklósnak,
Szondinak, Dobónak,
Vitéz kapitányoknak,
Neve ma is él még,
Dal róluk regél még
A késő századoknak.

(Kolozsvár.)

A RÁTONI LÚD

IRTA: MÓRA FERENC

Ezt a Rátont ne keressétek a térképen, mert vagy van rajta, vagy se. Kicsi falucska nagyon s arról nevezetes, hogy a Mária Terézia királyasszony ideje óta nem történt benne semmi nevezetes.

Akkor is csak az történt, hogy a Garam tengernek álmolta magát s elnyelte Rátont mindenestől. Az emberek ugyan idejében fölzaladtak előle a Csikom tetejére, de a vagyonkájokat mind elvitte a víz. Nem maradt egy istenadta ludnál egyebük szegény rátoniaknak.

Nagy inségük hírére meghallotta a királyasszony is. A szíve mindjárt megesett rajtuk, sebtén maga elé parancsolta az íródeákját:

— Fiam, deák, irj valami szép vigasztaló levelet azoknak a földönfutó rátoniaknak. Száz aranyat is tegyetek bele a jó szó mellé.

Szót fogadott a diák, megírta a levelet szépen, beleírta a száz aranyat is, azzal elvitte a kamaráshoz:

— Huszonöt arany jár nekem a levélíráért; hetvenötöt tétessen kelmed a levélbe.

Kapja a levelet a kamarás, viszi a kincstartóhoz.

— Huszonöt arany jár a fáradságomért; ötvenet helyezzen kelmed a levélbe.

A kincstartó nem szólt semmit, hanem beletett a levélbe huszonöt aranyat s szalajtottá véle az inasát az udvari futárhoz:

Az inas tudta, mi az illendőség s a huszonöt aranyból nem vett el csak huszat, a többi lelkiismeretesen átszolgáltatta a futárnak. Még azt is a lelkére kötötte, hogy menjen sebes-nyargalvást, éhen ne vesszenek azok a szegény rátoniak.

Mivel azonban Rátón nem macskaugrás Bécs városához, kilyukadt a királyasszony levele az uton s az öt arany belehullott a futár tarsolyába. Az pedig nagyon szégyelte volna üresen átadni a levelet a rátoniaknak, azért belecsusztatott egy vadonatuj rézkrajcárt. Utóvégre azon is csak egy rajta van a királyasszony képe, mint az aranyforinton.

Az ám, de azért mégis nagyon elképpedtek a jámbor rátoniak, mikor a bírójuk felolvasta a levelet és kirázogatta a boritékját.

— Hát a száz arany? — kérdezték a futárt.

— Micsoda száz arany?

— Amelyik a levélben meg van írva.

— Hát akkor benne van, ha bele van írva.

De nem jutott abból ide egy vörös krajcárnál egyéb.

— Jaj, atyámfia, ilyen a természete a bécsi aranyoknak, — nyargalt el nevetve a becsületes futár.

A rátoniaknak nem volt ugyan nevetgetniük, de azért úgy megélték a királyasszonyt, hogy zengett bele a Csikom bére.

— Nem ér ez semmit. — legyintett a bíró, — mert nem hallatszik föl Bécsbe. Már pedig a királyasszony nagy jóakarátát illendő volna megköszönni. Azt javalnám, felebarátaim, adjuk neki az utolsó rátoni ludat.

Az okos szót mindenki helybenhagyta, de követnek senki sem ajánlkozott. Ész kell oda, nem is kicsi, az pedig hol találkozik ezen a szegény Rátonon?

— Van itt ész, hamar kész! — ajánlotta magát a rátoni kisbíró.

Mit volt mit tenni, nem volt kiben válogatni, a rátoniak föltarisznyálták a kisbírójukat a tükör indították a ludacskaival nagy aggodalmaskodás közt.

— Sose féltsenek. — terelgette az ajándékot a falu futárja — nem eszi meg a lud a rátoni kisbíró.

Hát hiszen addig nem is volt semmi baj, míg a tarisznnyában tartott. Ha a ludacska megállt lefelé, a kisbíró is megállt abrakolni. Hanem ahogy a tarisznnya apadni kezdett, a kisbírónak is megfogyatkozott a jó kedve. Meg-megriasztotta a legelgető jószágot.

— Nem jó lesz ez így, ludacska. Ugy nézem én, gyalogszerrel sose érünk Bécsbe. Jobb lesz az, ha én téged a hónom alá foglak.

A ludacska ebbe is belenyugodott s csak este felé találta magát elgáogni. Azt is vesztére tette, mert a kisbíró haragosan dobta le a földre.

— Ohó, ludacska, neked nagyon a fejedbe szállt a dicsőség. No hát, azért is sülve adlak át a királyasszonynak.

— S mire a nap tüzet rakott az alkonyati felhőkben, a rátoni kisbíró is tüzet rakott az erdőszélen. Persze, mire a ludacska megsült szép pirosra, mint a rózsa, akkorra igen elálmosodott őkegyelme s csak másnap reggel vette észre, hogy álmában megette az egyik combját a ludacska.

— Ejnye, ejnye, de csak csunya is az egy-combu ludacska, — mondta elszomorodva s lekarintotta a másik combját is.

Hát az lett biz abból, hogy mire fölért Bécsbe, akkorra csak a mellecsontja maradt meg a ludacska, lekapargatva szép tisztára a fanyelű bicskával. Azt azután nagy alázatosan nyújtotta át a királyasszonynak, mint Ráton ajándékát.

— Micsoda ez, jó ember? — kérdezte bosszusan a királyasszony.

— Ez a rátoni lud, — mondta hajlongva a kisbíró. — Ludnak indult el Rátonból, csontnak érkezett meg Bécsbe.

— Furcsa természete van a rátoni ludnak, — mosolyodott el a királyasszony.

— Akár a fölséged ajándékának, — hunyorított egyet a rátoni követ. — Az is aranyak indult el Bécsből, réznek érkezett Rátonba.

Olyant nevetett a királyasszony, hogy belecsendült a füle az egész udvarnak, az íródeáktól a futárig. A rátoni kisbíró pedig olyan tarisznnya arannyal tért haza a falujába, hogy még ma is volna belőle, ha el nem fogyott volna.

A sok szép arany persze elfogyott, hanem a rézkrajcár még most is megvan. Üveg alatt mutoztatják a rátoni faluházán. Aki nekem el nem hiszi, nézze meg a maga két szemével.

(Szeged.)

MIVEL TÖLTSÜK A SZÜNIDŐT?

IRTA: ISTVÁN BÁCSI

Egy-két hét már eltelt a boldog szünidőből. Ha eddig nem is dolgoztunk, nem baj, mert ugy a testnek, mint a léleknek, szüksége van néhány heti teljes pihenésre. Ez azonban semmiesetre sem jelenti azt, hogy most már ugyanígy töltjük időnket egészen addig, amíg beköszönt az ősz és ismét iskolába megyünk. Nem szabad elfelejtenetek, hogy az iskolai év június közepéig, de legkésőbb a vége felé bezárult és így szeptember közepéig, illetve végéig, három hosszú hónap vár rátok rendszeres tanulás és tanítás nélkül. Ez a három hónap hosszú idő, s ezt a nagy időt semmiképen sem szabad kihasználatlanul, szellemi munka nélkül hagynotok. Igaz, hogy a nyár elsősorban a testé, az izmok erejét, egészséget fejlesztő sportoké s kirándulásoké, de ugyanakkor, amikor testetek fejlődésére gondoltok, sohasem szabad megfeledkeznetek a szellemi munkáról sem. Sokszor olvastuk már, hogy a nyár nem alkalmas az erősebb szellemi munkára. Ez azonban nincs egészen így. Sok kiváló költő, íróember, leginkább nyáron dolgozik, s Knut Hamsunról, a világhírű norvég íróról is azt jegyezte fel életrajz-

írója, hogy legértékesebb munkáit a legforróbb nyárban alkotta.

A szellemet ép úgy nem szabad tétlenségben hagyni, mint a testet, s nem is lehet. Néhány heti semmittevés után jelentkezik mindenkinél az unalom érzése, s a vágyódás a betű, a könyv után. Az a kérdés most már, hogyan hasznosítsuk ezt a sok szép szabadidőt és miként egyesítsük a test és a lélek munkáját? Rövid programot lehet erre adni: sportoljunk, olvassunk, foglalkozunk nyelvekkel, zenével, kézügyességgel.

Első a sport. Első, még pedig azért, mert nálunk kevés kivétellel ritkán nyílik alkalom téli sportokra, úgy, hogy ezt nyáron kell pótolnunk. A sportok megválasztásában azonban körütekintéssel kell eljárunk. Nagy óvatossággal kell hozzálátni, mert a túlzott sportolás több kárt okozhat szervezetünkben, mint hasznot. Egy fontos szempontot tartsatok szem előtt: Senki se becsülje kellenél többre az erejét!

Azt válasszuk, ami erőnknek, egészségi állapotunknak legjobban megfelel. Ami az egyiknek jó, a másik-

nak káros, sőt veszélyes lehet. Ne felejtjük, hogy a sportolás sohasem cél, hanem csak eszköz; eszköze annak, hogy általa minél tovább megtarthassuk testünk, lelkünk frissességét.

Hosszu napokon, a forró nyár esős délutánjain hű kísérőnk, leghivebb barátunk legyen a könyv. Mintahogy senki sem bírná a hosszú heteken keresztül tartó koplalást, ugyanugy nem hagyhatjuk lelkünket sem hónapokon keresztül táplálék nélkül. Hogy ki milyen olvasmányt válasszon, arra itt általánosságban nem lehet választ adni, de irányelvül fogadjunk el annyit, hogy a vakációra tartogathatjuk azokat a hosszabb műveket, amelyeket az iskolai elfoglaltságunk idején nem volt időnk elolvasni. Legyen ez nagyobb utleírás, regény, történelmi munka, elbeszélés, vagy akármilyen olyan tárgyú könyv, amellyel különös szeretettel foglalkozunk. Az olvasás a gondolkodás ébresztője. Hónapokon át nem kaphatjuk ki magunkat abból a hatalmas ösztönzéstől, amelyet a helyesen megválasztott olvasmány ad.

A nyelvek gyakorlását se szüneteltethetjük hónapokon át. Legtöbben közületek az állam nyelvén tanulnak, amely nekünk, magyar anyanyelvűeknek eleinte sok nehézséget okoz. Ezeket a kezdeti nehézségeket kétféle havi csekély munkával alaposan le lehet gyűrni. Vannak viszont mások, akik iskolai tanulmányaik során akarva, nem akarva, elhanyagolták anyanyelvüket, s nem tudnak helyesen magyarul írni. Nem lehet egy boldog vakációnak szebb eredménye, mint ennek a szégyenletes, önhibán kívüli hiánynak pótlása. Ha azonban mindezekre már nincs szükség, még mindig ott van egy pompás program: egy idegen nyelv elnyerése. Ez nehéz munka, bizony. Sokan azt vitatják, hogy még anyanyelvünket sem tudjuk tökéletesen megtanulni, hát még egy idegen nyelvet. Bizonyos, hogy bármely nyelvet tanuljuk is, legyen az német, angol vagy francia, nehéz munkát vállaltunk. Az iskola e tekintetben aránylag keveset nyújthat, mert ott tömegek tanítása folyik, s így kénytelen leginkább a nyelvtani résszel foglalkozni. Most van időnk rá, hogy mindennap egy-két órán át foglalkozunk a választott idegen nyelvvel. Olvassunk, írjunk sokat, s ha van rá módunk, beszélgesünk. Azt hiszem, ma már egyetlen gyermeknek sem kell sokat hangsúlyozni, milyen óriási értéket jelent egy idegen nyelv tudása. Sok ember köszönheti a nyelvtudá-

sának eredményes pályafutását. A nyelv azonban nehezen közelíthető meg és igen nagy erőfeszítést kell kifejtenünk, hogy eredetiben olvashassunk idegen nyelvű munkákat. Ha azonban odáig már elértünk, akkor tudjuk csak igazán értékelni, hogy érdemes volt fáradni érte.

Ha zenével foglalkozunk, legyen az hegedű vagy zongora, azt állandóan és naponta kell gyakorolnunk. A legtöbb gyermek idegenkedik eleinte a „gyakorlástól”, az unalmas újjgyakorlatoktól, skáláktól; pedig ha valaha igazság rejlett egy közmondásban, éppen a zenére alkalmazható a legjobban, hogy a „gyakorlat teszi a mestert”.

Ugyancsak igen ajánlatos volna, ha mindnyájan foglalkoznánk valami kézügyességgel, legyen az könyvkötészet, famunka, papír vagy agyagmunka. Ne higgye senki közületek, hogy **ügyetlen ehhez!** Az ember keze ugy van megalkotva, hogy mindenkinek van alap-kézügyessége és csupán az a kérdés, hogy ezt milyen fokig tudja fejleszteni. Bizonyos mértékig minden elsajátítható. A kézügyességek megtanulására ma már igen ügyesen megszerkesztett, tömör és rövid szakkönyvek jelentek meg magyar nyelven, amelyekből pl. a könyvkötészetet, papírmunkát st. gyorsan el lehet sajátítani. Külföldön ez már mindenütt igen elterjedt, sőt sok helyen vannak már iskolai műhelyek is, ahol már megtörtént, hogy éppen az **ügyetlen** tanuló készítette a **legügyesebb munkát**. Ennek már azért is nagy a fontossága, mert a mai tapasztalat szerint nem mindenki indulhat neki biztosan egy-egy pályának. Az amerikai életrend felé halad ma minden európai is, ahol, bizony a foglalkozások hosszú során kell némely embernek keresztülvergődnie, amíg eljut egy állandó életpályához. Ezt persze, az éri el könnyebben, akinek sokoldalú tudása és képessége van. Sok példát látunk erre nap-nap után. A mai fiatalember pályája bizonytalan, s senki sem tudhatja előre, hol kötheti ki élete hajóját. Csak sokféle képességgel boldogulhatunk.

Azért, gyerekek, használjátok fel jól a szünetet és a sok boldog szórakozás, gondtalan vigasság között ne feledkezzetek meg egy régi magyar költő mondásáról: „Becsüld meg az órákat, az idő eljár”.

(Szatmár.)

BUZA, BUZA, DE SZÉP TÁBLA BUZA...

— A magyar népköltés gyöngyeiből —

Buza, buza, de szép tábla buza,
Közepibe két szál georgina;
Ki fog jaaszt aratgatni,
Ha mi fogunk masirozni?
Buza, buza, buza,
De szép tábla buza!

Árpa, árpa, be szép sárga árpa,
Közepébe két szál majoránna;
Ki fogja azt lekaszálni,
Ha mi fogunk masirozni?
Árpa, árpa, árpa,
Be szép sárga árpa!

NYÁRI REGGEL

MÜHLBECK KÁROLY RAJZAVAL.

Elmult az éj. Felkelt az áldott nap. Felkeltek az emberek is. A nagyok is, kicsinyek is. A falu népe munkába indul. Kapa, kasza, villa, gerebtye, van most dolgok! Vége a heverésnek. Még a gyermekek is mennek a mezőre. Kukorica, burgonya, répa: várják, hogy megkapálják. A fű arra

vár, hogy lekaszálják. A lekaszált fű azt várja, hogy boglyába rakják.

Csak a restnek hosszú a nyári nap. Munkaközben gyorsan eltelik. Aki nyáron dolgozik, télen nem éhezik. Dolgozik a hangya. Dolgozik a méh. Hát az ember hogyan dolgoznék?

(Kisbaczon.)

E—ó.

AZ ADOTT SZÓ

Írta: PUSKÁS BÉLÁNÉ

Harmadik elemista koromban történt velem e kis eset.

Tanítás közben kérte a tanítónéni, hogy ki lenne hajlandó macskával megajándékozni őt, mert igen sok nála az egér? Rögtön jelentkeztem, holott azt sem tudtam hamarjában, honnan is kerítsek egy jól kifejtett picurkát, mert nekünk nem volt. A tanítónéni megörvendett s kijelentette, hogy ebédután otthon lesz és várja a macskát. Ebédnél otthon előadtam, hogy a tanítónéni macskát kért s én vállaltam a megszerzést. Csodálkoztak, de azért rám bízták, tegyek eleget ígéretemnek. Nagy szerényen mást nem kértem, csak engedjék el ebéd után a bátrabbik szolgálatot.

Kerestünk aztán Julissal egy jó bőszájú zsákot s lementünk a pincébe. Ott láttam hatalmas macskákat, amikor a szén- és fahozatalnál felügyeltem. Bolthajtásos falak vezettek át egyik pincesorból a másikba. Ugy látszik, Pesten így építik a házakat. Julist úgy állítottam oda a bolthajtásos kapuhoz, hogy belőle semmi se lássék, csak a nagy zsák szája tátongjon velem szembe. Aztán magam kergettem a pince utcákból a macskákat. Julis hatalmasakat sikoltott, amikor a macskák nem a zsákba ugrottak, hanem a feje felett száguldottak át. Kitartásra buzdítottam. — Julis forduljon előre!! Na most vissza! — Asszerint mely irányból kergettem a macskákat. Szegény Julis még nálamnál is jobban örvendett, mikor végre egy a zsákba ugrott. Fel sem vitük az emeletre, csak egyenesen siettünk vele a tanítónénihez. A macska a zsák alján nem valami jól érezhette

magát, legalább a zsák nagy kilengéséből arra következtettem. Julis, persze, igyekezett lehetőleg minél messzebb legyen a macskától. Általános feltűnést keltettünk különös podgyászsunkkal. A macska erősen nyávogott s az utca gyermekei s ahány inas, mind követtek. Kórusban zengték körülöttünk: zsákba macska! Zsákba macska! Erősen szégyeltem magam s alig vártam a megérkezést. A tanítónéni emeleten lakott s így fényes kíséretünk lemaradt. Maga a tanítónéni nyitott ajtót s örömmel simogatott meg, hogy ilyen szavatartó kisleány vagyok. Erre Julisnak jelt adtam, nyissa ki a zsák száját. A megijedt macska az idegen környezetben szinte megvadult, s hirtelen ráugrott a ruhafogasra s a tükröt majd kiverte. Erre Julissal az ajtóhoz igyekeztünk, mert magunk is megijedtünk attól, hogy milyen remek nagy példányt fogtunk. Annyira siettünk az elmenéssel, hogy a tanítónéni megjegyzésére — de vad a cicátok! — már a lépcsőházból szoltam vissza elmenőben: Majd megszeliidíti a tanítónéni!

Másnap az iskolába a tanítónéni igen szomorú arccal jött. Megéreztem, hogy baj van. Szerényen érdeklődtem, hogy sikerült a szeliidítés.

— Hagyj békén, fiam. Beeresztettük este a konyhába, hogy fogja meg az egereket s ahelyett minden hová felugrott, leverte, összetört mindent s a végén a nagy kár után a nyitott felsőkonyhaablakon elszőkött.

Sajnálattal vettem tudomásul az esetet s megfogadtam, hogy többet macskaszállításra nem jelentkezem. (Kolozsvár.)

BÉKE-SZIGET

Irta:

Z. TABORI PIROSKA

Tom bácsi ottmaradt a laboratóriumban. Legalább is senkise látta kijönni onnan. Pedig valószínű, hogy lesték. Azt nem tudhaták, hogy a laboratórium padlója egy rugó nyomására szétnyílik, lépcső vezet le a föld mélyébe, ott hosszú folyosó nyílik, mely elvezet a nagy gépteremhez. Nem igen használták ezt az átjárót, csak Csalányosy és Robertson jártak néha rajta, ha valami éjjel jutott eszükbe, hogy megnézzék vagy megcsinálják.

Tom bácsi ezen a folyosón keresztül jutott el a viziműhelybe. A nagy gépteremben senki sem volt, érkezését senki sem látta. S ezt így akarta. Mert hiszen ő sem tudhatta, hogy ki volt árulójuk az emberek közül.

A gépteremben minden gép állott, szünetelt a munka. Minden villamos energiát a tenger átvilágítására használtak fel. Tom bácsi odament egy nagy faliszekrényhez, kinyitotta. Óriási tükröt takart a szekrény. És most esodálatos dolog következett. Az öreg keze valami szerkezeten játszott, mintha billentyűket mozdítana. És a tükrőben megjelent a tenger képe, mozgókép alakjában. A készülék odavetítette sorjában a szigetet körülölelő tenger részleteit. És minden részletben, a nyüzsgő tengeri állatok, növények között, nagy, sötét testek látszottak. Ott lebegtek a vízben, mint óriási, őskori állatok, teknősök. Tom bácsi ujjának egy-egy mozdulatára, egy-egy ilyen szörnyeteg süllyedt le a tenger fenekére. Ott maradt mozdulatlanul, mintha prédáját lesné valamennyi. Csak egyetlen ilyen tömeget nem mozdított el helyéről, azt, amelyik a sziget északi partjánál, két szikla alatt, csaknem a felszínen lebegett. Tom bácsi hosszasan elnézte a tükrőben azt a helyet, azután a felette lévő tenger-részletet. És nem hiába! Ahogy növelte a fény erejét, a tükrőben apró homályos foltok jelentek meg, majd világosan fel lehetett ismerni egy csapat tengeralfjárót. Mintha egy nagy, vizalatti kikötő lett volna ott.

Tom bácsi most otthagya a tükröt, a terem falára erősített kapcsoló táblához ment és valamennyi gépteremben, folyosón, eloltotta a falakat átvilágító ivlámpákat. Ami most következik, jobb, ha csak ő maga látja, az

emberek nem. Csak a középső gépterem fala maradt átvilágítva és a tükrő ragyogott még fényesebben. Tom bácsi széket húzott magának oda, eléje ült és ujjával a készüléken, mozdulatlanul várakozott.

X.

Péter nem egyedül szállott a madárgépen. Maga mellé vette Sajót, meg a sebesült kis majmot is. A két állat remegett, félt, de Péter megnyugtatta beszélt hozzájuk.

Péter jól ismerte a sziklák minden zugát. Ez volt most a szerencséje. Tudta, hol van annyi lapos hely, hogy leszállhat. Hamarosan ki is ugrott a gépből, azt egy kis barlangban elrejtette, maga pedig a két állattal megindult felfelé. Azazhogy a majom mászott elől. Péter és Sajó meg utána.

Csakhamar elérték azt a helyet, ahonnan a lord eltűnésekor Péter Jakabbal leereszkedett a szakadékba, ahonnan alagut vezetett a föld alá, a barlangba. De most nem tudott volna, még Jakab segítségével sem, leereszkedni. Az eső teljesen simára mosta a sziklát, igazán majomnak kellett lenni, hogy lejuthasson rajta. És az sem lehetett nagyobb sulyu, mert az esőtől laza kőzet nem bírt volna eí nagy terhet.

Péter megcirógatta a kis majmot. Meg is etette a tenyeréből, mert volt gondja rá, hogy cukrot vegyen magához. Zsebe nem volt, amibe tegye, hát zacszóban kötötte az oldalára, mindenféle más aprósággal együtt. A majom, mintha megértette volna, elindult. De feleutórról visszaszaladt és rángatni kezdte a zacskót.

— Milyen okos vagy pajtikám, — mondta Péter, — jó lesz bizony, ha magaddal viszed a zacszómat, hátha nincsen több banánhéj odalent. Van benne papiros és ceruza is, csak siess!

A majom csakhamar eltűnt a kövek között. Péter megparancsolta Sajónak, hogy maradjon mozdulatlanul egy szikla alatt, mely felülről eltakarta. Maga meg lefeküdt. Aki felülről nézte, azt hitte, hogy lustálkodó benyúlótt hever a sziklák között. Ha ugyan észrevette a barna testet a kövek között.

De Péter nem aludt. Minden idegével feszülten figyelt, egyszerre leste a szigetet, a tengert és a szakadékot. És egyszer csak rettenetes dolgot látott!

Valahonnan a sziklák közül nagy csapat ember kanyarodott elő. O, hogy sajnaita Péter, hogy nem nozott magával messzelátót! A csapat egyre nőtt. Ott allottak a szikla tövében és valamin tanácskozhattak, mert igen hevesen hadonásztak. Különösen a csoport közepén álló két férfi.

Péter úgy elmerült a csapat nézésében, hogy észre sem vette a kis majmot, amelyik a karját cibálta. Csak akkor rezzent fel, amikor az állat az arcához nyult.

A majom nyakában ott függött a zacskó. Péter sietve kibontotta a benne talált cédulát.

„Rettenetes a veszély! H. fel akarja srujítani a falut, hogy megszabaduljon az embe-
rektől. Jeladást várnak a tengerről. Ha a rö-
pentyű onnan felszáll, megkezdődik az irtó-
hare Békesziget lakói ellen. Péter minden erőd-
ből siess haza, a laboratoriumi titkos lépcsőn
le, a lépcső alján találsz egy nagy villany-
csavart, azt csavard kétszer jobbra! Minden
pillanat veszedelem!”

Péter az utolsó szavakat már futtában olvasta el. De alig egyenesedett fel, eszébe jutott, hogy lentről megláthatják. Hason kuszott hát tovább, a madárgépig. Kihuzta, Sajót felparancsolta, beemelte a majmot és megindította a gépet.

Olyan sebességgel haladt, hogy szédült bele. A majom halkán nyöszörgött. Sajó vonított. De Péter nem törődött a hangversennyel.

Persze, hogy a sziklák tövében vitakozók meglátták. Látszott, hogy meghökkennek és valami tegyvert is irányítottak feléje. Durranás hallatszott, de a golyó nem érte a gépet. Péter izgalmában még nevetett is a sikertelen lövésen.

De nem sokáig tartott a jókedve. Ahogy véletlenül visszanezett, észrevette, hogy két madárgép száll utána, éppen olyan sebességgel, mint az övé. Ha utolérik Hardig emberei, a lopott gépeken, vége a fiúnak és vége Békeszigetnek!

Hanem Péter tuljárt az eszükön. Ugy csapott le a magasból az erdőbe, mint valami ragadozómadár. Ezt a mozdulatot magától Robertsontól tanulta. A két ellenséges gép csak lassan ereszkedett utána, azalatt Péter már jó darabot futott be és elérte a telep szélén álló fákat. Ott leugrott a gépről, sipjába fujt. Sipszó felett vissza rá.

— Kara! — Ujjongott Péter és újra sipolt, most kettőt.

Egyszerre a majmok százai ugráltak le körülötte a fákról. Mindeniknek a markában faág, erdei gyümölcs, ahogy Péter betanította őket.

Péter továbbindult, lassította az iramot, a majmok nyomában tudtak maradni. Már a ház előtt állott a Péter gépe. Leugrott róla, elben a pillanatban odaért a két ellenséges gép is. Arról is leugráltak utasai, név erős, hatalmas férfi. Péter után vetette magát.

Ujabb sipszó hangzott, éles, keserves, mint a veszélyben lévő papagály hangja. Erre a hangra gyümölcs, túske, faágak zápora hullott a négy üldözőre, de olyan tömegben, hogy azok ijedten állottak meg és szemüket próbálták védeni a furcsa bombák ellen.

Péter egyetlen ugrással a házban termett, berohant a laboratoriumba, melyet Tom bácsi, szerencsére nem zárt be. A lépcső ajtaja is nyitva állott. Péter majdnem az orrával érkezett le, siettében elfeledte meggyújtani a lámpást, csak úgy tapogatta ki a csavart és minden erejéből kétszer jobbra fordította. Azután lihegve, erejét veszítve rogyott össze a lépcső alján.

Gyermekeknek nyári üdülőtelep

A nagyvárad szőlőhegyen déli fekvéssel, a Körösoldal legszebb és leg-
egészségesebb helyén 4—12 éves
gyermek részére szanatóriumi el-
látással

üdülőtelepet rendeztem be

Bőséges és egészséges táplálás mel-
lett gondoskodom a gyermekek testi
és szellemi fejlődését előmozdító fog-
lalkoztatásáról: játék, torna, tanu-
lás, a Körösben fürdés, str. Rend-
szeres orvosi felügyelet mellett a
gondjaimra bízott gyermekek táp-
lálása, testi és lelki hygieniája felett
személyesen örködöm.

Dr. Hollósné Breider Erzsí

Oradea, Körösoldal 273 szám. — Telefon: 425. Je-
lentkezéseket fogadok: hétköznapokon délelőtt 10
órától 12-ig és délután 4 órától 7-ig.

XII.

Tom bácsi feszülten figyelt. Egy pillanat óta valami mozgást látott a tükörben látható tengeralattjárók között. Egyik kivált a többi közül, a víz színére emelkedett. A többi pedig két csoportra oszolva, megindult, hogy körülvegye a szigetet. Csak ez lehetett a szándékuk. Tehát megkezdődött a támadás!

Tom bácsi megnyomott egy gombot, azután még egyet és mint aki dolgát jól végezte, bezárta a tükröt s felállott. Megint megyújtotta az ivlámpákat.

— Most csak az a kérdés, hogy mylord megérkezik-e idejében? — dünnyögte magában. — Ha nem, akkor a tenger áldozatainak száma igen megszorodik. De akkor le is törülhetjük zászlónkról a jelszót örökre! Maguk akarták!

Szomoruan szállt a felvonóba, hogy felmenjen a sziget felszínére. Alig ért fel, nagyot kiáltott örömeiben.

A sziklák felett, mint valami óriási sasmadár, Robertson gépe közeledett. Már a sziget felett járt, Tom bácsi csodálkozva nézte, hogy leszállás helyett néhány kört ír le a levegőben, azután egyenesen feléje tart. Mozdulatlanul várta, hogy mi lesz. A gép szélsébesen csapott le, még Robertsonnál is szokatlan sebességgel. Jóformán meg sem állt még amikor már megnyílt és egy remegő, elkinzott hang kérdezte:

— Tom, te vagy? Mi ujság?

— Én vagyok, mylord, azt hiszem, semmi baj!

Aki látja, sem hitte volna el egykönnyen, hogy az a zokogó férfi, aki csak Robertson támogatásával tud kimászni a gépből: Carlton lord.

— Tom! Hol van Péter? És a másik mérnök ur? És az emberek?

— Mylord, most ne kérdezen semmit. Amit láttunk, az-eleget mond. Péter is és a mérnök is életben vannak. Tomnak sem esett baja. A sziget sem lángol még. Jókor jöttünk.

— A sziget nem lángol, hiszen senki sem akarta felgyújtani, — mondta Tom.

— Azt mi jobban tudjuk, öreg. Vezesd a mylordot a házba. Van itt gép?

— Nines. Egyet Péter vitt el, a többit ellopták a gazók.

— Akkor mylord ittmarad, — rendelkezett Robertson. — A gépteremben biztonságban van és pihenhet. Nem embernek való, amit az utolsó negyvennyolc óra alatt átélt!

Carlton lord egyszerűre magához tért.

— És maga? Már megint vatta közé akar esomagolni? Amit maga elbir, én is elbirom. Menni akarok, oda, ahová kell.

Robertson ismerte a gazdáját, tudta, hogy nem lehet vele vitatkozni. És tán jobb is, ha valamit tehet, ha látja, hogy semmi nagy baj ninesen.

— A mérnök? — fordult Tomhoz.

— Ellopták. És Péter elment, hogy megkeresse.

— Derék fickó! És hova?

— Azt hisszük, hogy abban a barlangban tartják, ahol mylord keserves órákat élt át.

— Uristen! A barlangban! És a teknősöket megindítottad, Tom?

— Meg, mégpedig eredménnyel. De a fogast nem.

— Hála Istennek! De ha a magyar mérnök fogva van, ki indította el a gázgépeket?

— Azt sem tudom, hogy kell, hát én nem. Talán Péter!

A három férfi beszállt újra a repülőgépre és szempillantás alatt a házhoz értek. Leszálltak, de amikor ki akartak lépni, meghökkenve állottak meg. Csakhogy el nem nevettek magukat a szemük elé táruló furesa látványra.

A ház körüli fák, a háztető, a tisztás, minden teli volt apró majmokkal. És köztük négy óriási férfi állott remegve. Ahogy mozdulni próbáltak, a majmok mindenféle szeméztáport zuditottak rájuk. Némelyik rájuk is ugrott és éles körmük helye ugyancsak meglátszott a négy ember bőrén és ruháján. A háztetőn pedig, a majmok között, ott ült Kara, Péter pajtása, és egyre sipolt.

De ahogy a repülőgépet meglátta, lefelé kezdett mászni. A majmok utána. A négy férfi is megpróbált menekülni, de a majmok ezt nem engedték. Körülvették őket és beléjük esimpázkodtak. Egyikük végre a zsebébe akart nyulni a revolveréért, de egy kis majom jót harapott a kezén. Tehetetlen dühvel álltak hát és várták, hogy mi lesz velük.

Nem sokáig kellett várniok, Robertson és segítségével tudták elvégezni, akiket Kara vezényelt.

(Folyt. köv.)

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS! Kérjük azokat az előfizetőinket, akiknek előfizetése lejárt, hogy az előfizetési díjat mielőbb küldjék be, mert a Cimborát, amely olvasóinak mindig több és több élvezetet, szórakozást nyújt, fennakadás nélkül csak így küldhetjük tovább.

HOGYAN LETT BOGLYA KELEMENBŐL GAVALLÉR?

Hölgyeckéim és uracskáim, van szerencsém bemutatni petrencési Boglya Kelemen urat. Nemde, nagyszerű alak? Micsoda haj! Micsoda — boglya! S hozzá — vörös!

Ki látott ilyen haját a huszadik században? Viselhet ilyen gavallér? Á! Ez így nem maradhat! Ugy-e, nem? Tehát: rajta! Hurrá!

Először is, nemde, megfestjük petrencési Boglya ur haját? Szénfeketére festjük. Azelőtt a feketét vörösre festették. Most a vöröset festik feketére. A legújabb divat, hölgyeckéim és uracskáim!

Tessék ide nézni! Petrencési Boglya ur fejét belenyomom ebbe a csöbörbe. Tiszta, szép, fekete illatos víz van benne. Fekete, mint a szén, tiszta,

mint a kristály, illatos, mint az ibolya. Én vagyok a feltalálója.

Tetszik látni? Petrencési Boglya ur úgy ül itt, olyan busan, mint egy tintába mártott holló. E pillanatban nagyon szánalmas a képe.

Na, meglátják — csitt-csitt, csitt-csatt, — micsoda fess gavallérrá varázsolom.

Ah, önöknek már így is tetszik petrencési Boglya ur? Önöknek igen, de én még nem vagyok megelégedve művemmel. Boglya ur sincs. Nem látják, milyen savanyu arcot vág? Türelem, türelem, Boglya ur!

Csak nyugodtan, csak nyugodtan, Boglya ur. Finom, nagyon finom, nagyon, de nagyon finom vonalat húzok most az ön homlokára, akkor aztán mehet akár az udvari bálba.

Hölgyeckéim, uracskáim, most tessék meg nézni petrencési Boglya urat. Tetszik látni? Hát nem csudaszép arc ez? Nemde zseniális? Ezek az én találmányom. Címem: Király-ucca 1914. 20-ik emelet, ajtó 200. Legyen szerencsém, hölgyeckéim és uracskáim.

(Kisbaczon.)

Elek nagyapó.

TAMÁS ÉRDEKLŐDIK

(A GÖRÖG ÉS RÓMAI SPORT.)

Tamás: Az amphiteátrumban néha vadállatokat is eresztettek az arénába. Olvastam, hogy a kiéheztetett vadakat rábocsátották az ártatlan és fegyvertelen áldozatokra. Így pusztult el számtalan keresztény is. Szörnyű látvány lehetett! Az a nép megérett a pusztulásra, amelyek ilyen látványban gyönyörűséget talált!

Apa: Nem védelmezem őket, fiam! Magam is irtózom minden véres látványtól. De azt hiszem, mind a ketten hibát követtünk el: mai szemmel nézzük az akkori eseményeket. Aztán meg a vadállatok elé korábban csak bűnös, mégpedig az akkori felfogás szerint igen súlyos bűnt elkövetők kerültek; a keresztényeket csak később ítélték ilyen rettenetes halálra. A római nép lünnösöknek tekintette őket is, hiszen Néro császár korában rájuk fogták, hogy ők gyújtották fel a várost. Elképzelheted, hogy milyen dühvel fordult a tüzvész-sújtotta lakosság azok ellen, akiket a baj okozóinak tartott. Nagy csapás után a műveletlen tömeg mindig bűnbakot keres: akkor a szegény, ártatlan keresztények halálát kívánta. Én nem annyira a népre, mint a hatalom uraira haragszom: nekik kellett volna megakadályozni a vérontást. De még uszították a népet; örültek, hogy a haragja nem ellenük fordult. De ne kérdezz a keresztény-üldözés ezért a kegyetlen módjáról, mert a korlátoltságból, rosszindulatból és álhírekből születő kegyetlenség megdöbent és felháborít. A keresztények ártatlanok voltak és mégis ezerszámra kellett meghalniuk. De felháborodom akkor is, amikor bűnösöket állítottak bűnösök ellen, például a hajó-csatában.

Tamás: A hajó-csatáról már olvastam, de nem tudom jól elképzelni. Tenger vagy tó kellett hozzá. Csak nem vonult el Róma lakossága a tenger partjára, hogy a hajók összecsapását bámulhassa.

Apa: Nem volt ugyan messze a tenger, de a népet mégis kímélni kellett: a hatalom urai kiszolgálták. Julius Caesar, majd később Augustus a Tiberis folyó mellett ásatott tavat: itt folyt le a küzdelem. Augustus tavának méreteit is ismerjük: szélessége 200 lépés volt, hosszúsága pedig 1800. Ezeket a tavakat később betömték. Néro császár egyszerűbben oldotta meg a kérdést. Az amphiteátrum arénáját el lehetett árasztani vízzel; majd a csata után lebocsátották a vizet és folyt tovább rajta a szárazföldi küzdelem. Néro után még fényesebb tengeri csatákat rendeztek. A küzdelem komoly volt. Nemesak a hajók nagyrésze pusztult el, hanem a hajósok is odaveszték. Az egymásatörő hajókon gladiátorok és halálraítéltek voltak. Később kalandos és vakmerő sportemberek is beállottak a küzdők közé. Ezek a csaták igen költségesek voltak, nem is tartották meg a játékot minden esztendőben. De szórakozásról mindig gondoskodtak. Az amphiteátrum mellett a legkedvesebb szórakozóhely volt a Circus Maximus: a nagy cirkusz. Ha nem a köztársaság korában épült volna, a cirkuszok királyának nevezném. De akkor még gyűlölték a rómaiak a király nevet is. Itt a cirkuszban folytak a nagy versenyek; első sorban a kocszi-versenyek.

Tamás: A kocszi-versenynek nagy terület kell; ei sem tudom képzelni, hogyan versenyezhetek cirkuszban. Mire bejöhettek a lovak a futásba, már meg is kellett őket állítani.

Apa: Te a mai cirkuszokra gondolsz. A római nagy cirkusz 600 m. hosszú volt és 100 m. széles. De még így sem tudod elképzelni valódi nagyságát. Ha azt mondom neked, hogy 200.000 ember ülhetett köröskörül, akkor talán van fogalmad a hatalmas épületről. De csak a császárok korában lett ekkora. A kocsiknak nem kellett tehát mindjárt nekilendülés után megállniok; külömben is a cirkusz végein voltak a fordulók és folytatni lehetett a futást. A pályát közepén elválasztották; az egyik oldalon előre mentek, a másikon visszafordultak a kocsik.

Tamás: A fordulónál könnyen fel lehetett borulni. A kocsik össze is torlódhattak.

Apa: Bizony, a fordulók veszélyesek voltak, de nem veszélyesebbek, mint a mi akadályversenyeink; nem is beszélve az autó vagy motor-bicikli versenyekről. Bár ezeken kényelmes ülés van. A római versenykocsiról nem mondhatom ezt el. A versenykocsi kicsiny volt; az eleje félkör alakú. Párkány is volt rajta. Ehhez a párkányhoz feszítette térdét a hajtó. Hátról nyitott volt. Fel lehetett rá szállni és könnyen le is ugorni.

Tamás: Hiszen, akkor olyan volt, mint a régi görögök harci szekere! Ugy-e csak két kereken forgott?

Apa: Olyan volt, fiam. Könnyű, kétkerekű kocsí. Ha a négy lovat belogták szélesebben rohogott keresztül az arénán. Nekünk csak az kellett volna fel a csodálkozásunkat, hogy a négy ló egymás mellé volt fogva. Szép látvány lehetett a sok egymást követő fogat. Különösen, amikor bevonultak. Mindenki találgatta, kié lesz a pálma. A cirkusz egyik oldalán levő kapun jöttek be; ott voltak a rekeszek. Ők carcer-nak, azaz börtönnnek hívták a lezárt helyiségeket. Gyakran vadállatok üvöltése hangzott ki onnan, mert a carcerből törtek ki a kiéhezett fenevadak az arénába.

Tamás: Ma a sportnak igen sok fajtája van. Ugy látom, hogy a rómaiak a mai sportok és versenyek nagy részét nem ismerték.

Apa: Autózní, bizony, nem autóztak, még kerékpárra sem ültek, sőt a futballt sem ismerték. De igen sok mai verseny ismeretes volt előttük. Még bokszoltak is. Vadabb és véresebb volt a bokszolásuk, mint a miénk. Pedig a miénk is megdöbentő és gyakran véres látvány. Ők azonban a kezükre kötött szíjat vagy kezyüt kisebb ólom vasgolyókkal látták el. Képzheted, hogyan repültek ki a fogai annak, akit ilyen ólmos szíjjal szájon ütöttek. Azt hiszem, hiába számoltak neki tízig, úgy elterült, hogy talán örökre ott maradt. Pugil volt a neve az ökölvívónak Rómában, de ismerték igen régen ezt a vad viadalt egész Itáliában. Sőt elmondhatjuk, hogy a rómaiak ezen a téren is a görögök tanítványai voltak, de a görögök nem vitték tulzásba a dol-

got: náluk a vad és véres küzdelmek nem voltak népszerűek, pedig náluk a verseny még fontosabb volt.

A görög nép az olympiai versenyeket nemzeti ünnepeknek tekintette. A versenytér a tenger közelében terült el, nem messze Elis városától. Onnan vezetett a szent út Olympiába. Olympia voltaképpen nem város, hanem versenyterek sorozata volt; a versenyterek körül számos pompás templom és szoborcsoportok állottak. Szent hely volt ez a terület a görögök szemében és nemcsak Elis városának, hanem Elis tartománynak lakói is nyugodtan művelhették földjüket és aggodalom nélkül őrizhették nyájaikat. Sokáig, igen sokáig egy törzs sem gondolhatott arra, hogy Elis lakóit fegyverrel háborgassa. Elis semleges állam volt. Olyanféle, mint ma Svájc. Csak az idegenforgalma volt még nagyobb. Minden negyedik évben az Olympia felé vezető két nagy ut megtele az érdeklődők seregével. Eleinte a szomszédos tartományok, később egész Görögország, majd az akkor ismert világ ontotta a vendégeket. A néző-közönség mindig színesebb és színesebb, különösen azóta, hogy Afrika északi részének feketére sült gavallérjai is megjelentek az olympiai sétatereken. A sport nagy vonzóerő.

Tamás: Ez a tarka-barka sokaság egymás nyelvét sem értette meg jól. Az izgatott, eredményeket leső publikum talán egymással hajba is kaphatott. Örült hangzavar lehetett a bírói ítélet kihirdetésekor.

Apa: Azt hiszem, a nézőtér is megtörtént egy-két ökölcsep, talán nem volt olyan szép és szabályos, mint a porondon. De nagyobb baj nem esett. A versenybíró szava felebbeszegítő volt. Azaz lehetett a döntés ellen felebbeszegni, de ez a kihirdetett eredményen nem változtatott. Ugy látom, nem érted a dolgot, pedig igen egyszerű. Ha megfeleltek a döntést és a felebbeszegőnek adtak igazat, a versenybírákat pénzbüntetésre ítélték, de az eredményt nem változtatták meg. Ez is ritkán történt. A versenybírák tekintélyes emberek voltak és nem igen lehet igazságtalan ítéletet kimondani ott, ahol óriási hozzáértő közönség éber szemmel figyeli a küzdelmet. Ha a tömeget igen elragadta a lelkesedés és kissé nyugtalannak mutatkozott, akkor következett egy műsoron kívüli szám. A felügyelő rendelkezése bittal felfegyverkezett férfiak rohantak elő és a rakoncátlanokat nem éppen szabályosan, de alaposan figyelmeztették a rendetlenkedés következményeire. Lehet, hogy a rendcsinálás törvényei is paragrafusokba voltak foglalva. Valószínű azonban, hogy a verekedőkkel szemben egyetlen ősrégi paragrafust ismertek: csak a fejét, hogy meg ne sántuljon. Így aztán nyugodtan ülhettek a hiborba öltözött versenybírák s minden nagyobb kellemetlenség nélkül nyujthatták a győztesnek jutalmát, a pálmáit. Ez csak ideiglenes jutalom volt; az ünnep végén olajkeszort adtak át és a győztesek nevét beiktatták a hivatalos könyvbe.

Tamás: Két dolgot szeretnék még tudni. Meddig tartott az ünnep és milyen versenyek voltak?

Apa: Tudod, hogy nem szeretem, ha kettőt kérdezel egyszerre, de minthogy első kérdésedre könnyen válaszolhatok, most nem haragszom érte. Eleinte egy nap lefolyt az ünnepély, később öt napig tartott. Az öt

napból tulajdonképpen csak három volt a versenynap. Az elsőn előkészületek történtek; az isteneknek áldozatot mutattak be, számbavették és megvizsgálták a jelentkezőket; megállapították a játékok rendjét. Az utolsó nap legnagyobb része az eredmény kihirdetésével és a győztesek ünneplésével telt el. Ami a versenyeket illeti, azokban az idők folyamán sok változás esett. Eleinte, alig volt más, mint versenyfutás. Később ötös verseny volt, az úgynevezett pentathlon. A pentathlon a következő részekből állott: futás; ugrás, súlydobás, birkózás, dárдахajítás. Láthatod, hogy nem érvényesülhettek azok, akik testük egyik-másik részét erősítették és fejlesztették: az egész test minden izmát ki kellett fejleszteni annak, aki győzelemre törekedett. Az ötös versenyeken kívül divatba jöttek a kocsiversenyek, majd a lóversenyek, sőt igen szerették a pankráción nevű versenyt is. Birkózásból és ökölvívásból állott. Szóval volt az Olympiába kiránduló közönségnek elég mulatságban része, de legjobban mulattak természetesen azok, akik abból a városból származtak, ahonnan a győztes. A győztesek diadala a városok diadala is volt. Ha a négy versenynapot nyugodtan végig is ülted volna, az ötödik napon meglepődve csodáltad volna, milyen ünneplésben részesítik a győztest. Szülővárosának lakói rajongva ünneplték. De az igazi jutalom otthon várt rá. Fogadására kivonult a város. Az adófizetés alól örökre felmentették, sőt ingyen ellátásban részesítették. Aki győzött, gond nélkül élhetett. A költők dicsőítő költeményeket irtak róla, Olympiában pedig szobrot emeltetett győzelmének emlékére.

Tamás: En ezt egy kicsit soknak találom. Ingyen ellátást és ennyi kitüntetést csak a nagy tudósoknak és költőknek adnék. A kiváló sportférfiak mégsem érdemelnek ennyit. Csodálkozom is a görögöknön, hiszen tudom róluk, hogy művelt emberek voltak.

Apa: Nem hanyagolták ők el a nagy tudósokat, kiváló költőket és értékes szónokokat sem. Még az olympiai versenyeken is volt számukra hely. Minthogy a görög népnek színe-java itt gyülekezett össze, eljöttek a szellem kiválóságai is; bemutatták műveiket; legalább részleteket olvastak fel belőlük: a sport mellett tehát szellemi élvezetben is volt része a közönségnek.

Tamás: Kellott is az asszonyoknak és a leányoknak. Azok igazán megünhették a sok versenyt.

Apa: Nem unták azok, fiam. Nem láttak azok a küzdelemtől semmit. Ki voltak tiltva a pályáról. Pedig valószínűleg szívesen beültek volna egy-két versenyre. A tiltó rendelet azonban igen szigorú volt. A legérdekesebb az, hogy versenylovakat küldhettek a pályára, sőt díjat is nyerhettek. Nem tudom, jár-e sok nő a versenyek idején Olympiába. Ha járt, nem érezhette rosszul magát. A nagy sokadalom rengeteg kereskedőt csábított oda. Az ismert világ minden divatos és értékes holmija kapható volt. Olyan volt Olympia környéke ilyenkor, mint egy nagy kiállítás, vagy divatos vásár. Arucikkéken kívül képek és szobrok is kaphatók voltak. Ha álmodban odarepülsz és gazdag embernek képzeled magad, sok szép vásárlást összeháborolhatsz anyádnak és testvéreidnek.

(Budapest.)

CINCIN EGÉR URFI BUS HISTÓRIÁJA

Írta: Károlyi Lajos

Amit most elmondok: szomorú történet.
Cincin egér urfi bus históriája . . .
Olyan, mint egy őszi temetési ének.
Egy picurkát hallgasson el minden gyermek szája.

Ugy történt a dolog, hogy egy csöndes este
Micur kandur épen Cincin urfit leste,
Cincin csak kibuvik az egéri várból —
Tán ép' most jött kiöltözve vidám egér-hálból.

Amint ott sétál el a nagy hordó mellett,
— Istenem, hogy ennek megtörténni kellett —
Micur reátette körbe-karmos lábát . . .
— Jaj! sohase látja többé Isten szép világát.

Hanem azért, drágám, esituljon a sirás . . .
Bármilyen szomorú ez a nótás irás:
Cincin urfi sokszor csinált huncfutságot:
Ezerszer is kirágta a pohos lisztes-zsákot.

Mondanám a mesét tovább: nem lehet,
Mert a cica megette az egeret.
(Vulkán.)

A KICSI CSACSI

Apró unokáinak meséli: ELEK NAGYAPÓ.

Mese, mese . . . ide figyeljete, hadd mesélek nektek
a kicsi csacsiról. Igen, a kicsi csacsiról.

Hol volt, hol nem volt, az óperenciás tengeren túl,
Budapestten innét, volt egy rengeteg nagy kerekerdő,
kerek erdő közepén egy nagy pusztaság, pusztaságon
sok-sok bogáncskóró, bogáncskórók közt egy icí-pici
kicsi csacsi. De olyan kicsi volt ez a csacsi, gyerekek,
hogy csak a füle látszott ki a bogáncskórók közül. Ki-
csi volt a csacsi, de nagy a füle. Jaj, de milyen nagy!

Hej, szegény kicsi csacsi, még alig volt négy hetes
s mennyit szenvedett már! Reggeltől estig nem látta az
édes anyját, mert annak egész napon keresztül vagy
vizet kellett hordania, még pedig két dézsával egyszerre,
— vagy kis fiukat kellett cipelnie ki a magas hegyek
tetejére. Bezzeg, örültek, ujjongtak a fiuk, még tapsol-
tak is, ha felülhettek a vén csacsi hátára, de annál rossz-
szabb kedve volt a csacsinak: ő meg azért búsult, hogy
egész nap nem láthatta a fiacskáját.

Igy telt, múlt az idő, hét hét után. A kicsi csacsi
ott szomorkodott mindennap a bogáncskórós pusztán
s keserveseket ordított, ha látta messziről az anyját,
amint a vizes dézsát vagy a fiukat cipelte. Még na-
gyobbakat s még keservesebbeket ordított az öreg csa-
csi a kicsike felé, de olyan keserveseket, hogy szinte
sirva fakadt Kálmánka, aki épen ott ült a hátán. Egy-
szeribe elment a „lovaglás“ kedve. Leugrott a nyereg-
ből, a kantár szarát oda adta a majoros fiának, aki vele
volt, s szaladt egyenest a kicsi csacsihoz.

A kicsi csacsi nagy füleit előre hegyezte s ugyan-
csak meghámulta Kálmánkát. Vajjon mit akarhat vele,
szegény kicsi csacsival, az a fiu? — így gondolkozott

bizonyosan. Rosszabb sora csak nem lehet már a ho-
gáncskóró-evésnél.

Na, hát lehetni lehetett volna, ha még bogáncskórót
sem kap, ugy-e, gyerekek? De egyéb történt vele. Kál-
mánka szép gyengén megsimogatta kicsi csacsikának
a pofácskáját, a hátát, a fülét, aztán hivatgatni kezdte
szép szavakkal, így ni:

Kicsi csacsi, jér arrébb,
Nem látod-e, ott a ré! —
Egy-kettő, előre!
Gyere a legelőre!

De bizony a kis csacsi kétszer sem hívatta magát!
Magasra vetette a fejét, még magasabbra a fülét, ennél
is magasabbra kunkorította a farkát, széles jókedvében
nagyot ordított, így ni:

Iá, iá! Előre!
Gyerünk a legelőre!

Azzal megindultak. Kálmánka nagyokat kiabált,
hogy csakugy zengett az erdő, aztán sorba vették észre
legszebb dalokat, s egyszerre csak azon vették észre
magukat, hogy beértek a hegynek az aljába.

Hej, de nagyot bámult a kicsi csacsi! Csupa virágot
meg gyenge füvecskét látott s szeme csakugy káprá-
zott a sok jó harapnivalótól. Ez volt ám az igazi legelő!
Mégis csak nagy csacsi volt ő, hogy eddig ezt észre nem
vette s oda lent éhezett a pusztaságon, rágicsálta a szá-
raz bogáncskórót!

Megesóvalta a fejét s felkiáltott:

Hej, ha lett volna eszem,
Már rég füvecskét eszem!

— Na, lám, lám, — mondta Kálmán, — mégis jó volt, hogy eljöttél velem. De már most egyél ám szaporán, mert estére haza kell mennünk. Vár az anyád, kicsi csacsi.

De hiszen nem kellett őt sokat kinálgatni. Hrap, hrap, hrap, sorba harapdálta le a fűszálacsakákat, de még a virágok is — hamm! — mintha nem is lettek volna, úgy eltűntek a szájában.

Hanem ez már nem tetszett Kálmánkának. Azt mondta neki: — Hallod-e, te kicsi csacsi, békét hagyj ám a virágnak, érd be a füvecskével, mert a virágot haza akarom vinni a mamámnak.

A kicsi csacsi helyeslően bólingatott, mintha azt mondta volna: ha neki keze volna, ő sem enné meg a virágot, hanem bokrétaiba kötné s haza vinné az ő édes anyukájának, aki reggeltől estig cipeli a nehéz vizes dézsákat magas hegynék tetejére... Hej, de neki nincs keze!

Hát csak szedjed a virágot.
Ne félj, többet le nem rágok!

Ezt mondta a kicsi csacsi, bizonyosan ezt mondta, mert többet csakugyan egy virághoz sem nyult. Kálmánka pedig, mire a nap nyugovóra indult, gyönyörűséges bokrétaát kötött a rét legszebb virágaiból. Amikor a bokréta megvolt, megszólította a kicsi csacsit:

— Jól laktál-e, kis csacsikám?
— De még hogy, édes urfikám!
— No, ha jól, hát gyerünk haza.

Szólta a csacsi: — Jó lesz biz'a!

Azzal mindaketten elindultak hazafelé. Elöl ment Kálmánka, bokréta kezében, utána a csacsika, olyan vígan, olyan fürgén, hogy mit mondjak, no? Madarat lehetett volna vele fogatni. Amikor egy-egy árokhoz értek, Kálmánka biztatta a kicsi csacsit:

— Ugri-bugri, csacsikám!

S a kis csacsi visszafelelt:

— Iá, iá, urfikám! — és hupp! hupp! úgy keresztül ugrott az árkon, mintha csak kerékvágás lett volna.

Észre sem vették, olyan hamar hazazértek. Kálmánkák tul laktak a majorosék házában, hát el kellett válnia a kicsi csacsitól. Ez már csakugyan nehezen ment.

Tízszere is mondta Kálmánka:

— Jó éccakát, csacsikám!

Mire a kis csacsi fejét hajtogatta s visszafelelt:

— Jó éccakát, urfikám!
— Ugy-e, holnap ismét találkozunk?

— Iá, iá, ismét találkozunk! — felelt a kis csacsi. Aztán elváltak. Kálmánka ment hazafelé, a kis csacsi meg a kapun befelé.

Ugy kell lenni, gyerekek, hogy vagy a majoros, aki a kerítés hasadékan keresztül látta, mint bucsuzódik Kálmánka, vagy az a fekete rigó, amelyik éppen akkor ott ugrált, ott füttyögtetett a bokorban, — elmesélte a Kálmánka apjának meg mamájának az egész dolgot, s egyszer igazán csak Kálmánkáké lett a kicsi csacsi. Ugy bizony, megvették a majorostól.

Hej, csak az volt az öröm, amikor egy reggel a kicsi csacsit bevezették a Kálmánkáké udvarára!

Kálmánka nem találta helyét, de még a kicsi csacsi is nagyot ordított jó kedvében. Azzal köszöntött be:

Iá, iá, itt vagyok,
Örökre itt maradok!

Ott is maradt örökre.

(Kisbacon.)

MI UJSÁG?

Kossuth és angol nyelv. Kossuth Lajos lángelméje abban is megnyilatkozott, hogy idegen nyelveket bámulatos tökéletességgel megtanult. Angolul oly kitűnően tudott, hogy az amerikai olvasókönyvekben ma is ott vannak beszédeinek egyes részletei, az angol széppróza mintái gyanánt. Amikor a hazából kibujdosva világkörüta tett, hogy barátokat szerezzen a letiport Magyarországnak: Birminghamban tartott fényes szónoklata után így szólott hozzá a város polgármestere:

— Mielőtt a remek szónoklat érdeméről beszélnék, a brittek millióinak nevében meg kell köszönnöm Kossuth urnak azokat a pompás új angol kifejezéseket, amelyekkel e beszédében az angol nyelvet gazdagította...

Most is benne vannak a nagy angol szótárakban Kossuth szavai e megjegyzéssel: „Kossuth alkotása”.

Miért szeretik a gyermekek a cukrot? Csaknem kivétel nélkül minden gyerek bolondul a cukorért. Ez a jelenség olyan általános, hogy az okának is valami általánosnak, ösztönszerűnek kell lennie. És úgy is van. A gyermek nagyon sokat ugrál, mozog, tehát sok tápanyagot éget el a szervezetében, melyet gyorsan pótolni kell. A cukor nagyon hamar elég, megemésztődik és így hamar pótolja az elhasznált erőket. Ez a magyarázata a cukor iránti mohóságnak. Természetesen nemcsak a gyereknél van ez így. Shackleton írja egyik sarki utazásának a leírásában, hogy valahányszor a roppant sarki hideg nagyon elővette őket, akkor elfogyasztottak néhány kocka cukrot s rövid idő múlva úgy érezték, mintha valami meleg hullám járná át a testüket.

Közkedvelt a STOLLWERCK karamella. Csak akkor valódi, ha minden szemén rajta van a STOLLWERCK név!

Galgóczi magántanfolyam

Teljes anyagi felelősség
mellett előkészít közép-
iskolai magánvizsgákra
és érettségire.

BUDAPEST,
VIII. Mária
Terézia-tér 3.

Elek nagyapó üzeni

A levél írás igen fontos szabálya: hol, melyik évben melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

— **Szénássy Pista, Torda.** vesen fogad, te is beállsz a levélírók közé. Isten hozott! Szeretettel várom leveleidet. Hgoy Dónáth Mátyás tanító nevű iskolátszám, aki arról volt nevezetes, hogy sokan nem ismerem, de diákkoromban volt egy Dónáth Kicsi unoka vagy, eddig nem írtál, de ha nagyapó szívesen játszott, hanem félrehúzódt és olvasott és olvasott. — **Gerőffy Margit, Nagyszében.** Eltaláltad: a 14. számú rejtvény megfejtésével te érkezted be elsőnek. Most még csak az hiányzik, hogy Tökmag Ó felsége huzza ki a nevedet, még pedig elsőnek. — **Barna Pistu, Gyergyószentmiklós.** Levelet is, nécsak megfejtést. — **Juhász Rózsika, Acsa, Pestmegye.** Ha a nyáron is Acsán maradsz, számolj be ottani élményeidről s ezzel részt vehetsz a nemsokára kiírandó pályázatban. A télen, remélhetően, Pesten leszek s igen örülnék, ha meglátogatnál. A kiadó bácsi pótolja a 8., 10. és 12. számot. Szeretettel várom további leveleidet. — **Csutak Évi, Zsibó.** Virágot küldtél nekem édes anyádtól, amikor Zilahon voltam, s levelet is, még pedig nagybetűs levelet. A virágban is, a levelemben is, amely nyilván első leveled volt, sokáig elgyönyörködtem, s igazán sajnálom, hogy nem láthattalak, mert már nem volt időnk arra, hogy Zsibóra is ellátogassunk. De hát ami késik, nem mulik. Édes anyádnak és apádnak meleg üdvözlét! — **Orbán unokák, Laár Bandi, Fóris Béla, Kováts Kálmán, Zilah.** Az aranykalással ékesített virágkosár, melyet a szinpadra felnyújtottak, s melyet nagyanyónak hazaküldtem, minden nap emlékeztet a zilahi szép napokra és én szeretettel gondolok reátok. — **Tima Endre és Ilonka, Zilah.** Ti is, akiknek szép írásában már oly sokszor gyönyörködtem, remek virágokrétaát nyújtottatok fel a szinpadra. Persze, hogy ezt is hazaküldtem nagyanyónak. Kivel osztanám meg az örömemet, ha ő vele nem aki álmatlanul virrasztja át az éjszakákat, amíg távol vagyok, szüntelen aggódva egészségemért. — **Szakál Sanyika, Székelykeresztúr.** Nem tudtál eljönni a mesedélutánra, mert beteg voltál, de azért küldtél virágot. Igen sajnálom, hogy nem látogathattalak meg, de perenyi időm sem volt. Remélem, azóta rég jobban vagy s vigan szaladgálsz a kereszturi réten. — **Pellion Nóra, Budapest.** Mindig örömmel olvasom a leveledet, s természetesen, örömmel is válaszolok. Annak igazán örülhetsz, hogy Petrovay Gabriával levelezel, mert ő meleg szívű, okos leány s igen szépen ír. Annak is igen örülhetsz, hogy Balogné Molnár Máriaival megismerkedtél, de én is örvendek az ígéretének, hogy megint megszólal a Cimboraiban. Szeretettel várom további leveleidet. — **Böde István, Arad.** Levelet, levelet! — **Hervay Zoltán, Földvár, Brassómegye.** Sepsiszentgyörgyön születted, az első osztályt Földváron végezted, a német iskolában, a második osztályba Hidvégen jártál, mert a földvári iskolába járást erre az

évi nem engedélyezték. Szóval: már éppen elég emléked van az öreg korra. Örvendek, hogy megkaptad az ajándékkönyvet, s megint kapsz egyet a küldött címe-kér. Természetesen, külön dícséretet tőlem a buzgóság-geért. — **Bodnár Mariska, Kovin, Jugoszlávia.** Az iskolában szerbül, otthon magyarul és németül tanulsz. ráadásul zongorát is tanulsz. Szóval: alaposan el vagy foglalaiva. Látszik az írásodon, hogy komolyan veszed a tanulást, mert az írásod minden tekintetben kifogástalan. Budapesten rendszerint karacsonytól március végéig vagyok. Ottani címem: VIII. kerület, Bérkocsis-utca 16. Valóban igen örülnék, ha ott meglátogatnál. Ha Grimm- és Andersen meséket kaptál anyukádtól születésed napjára, igazán értékes ajándékot kaptál. A sok minden mellett azért is hálás lehetsz anyukádnak. — **Szabó Jenő, Sepsiszentgyörgy.** Elhiszem, sokat kellett tanulnotok, hogy meg ne bukjatok. Remélem, szép bizonyítvánnyal örvendeztetted meg az édes anyádat. — **Varga Éva, Mezőtúr.** Bár rég nem írtál, jól emlékszem reád, s ha nem írnád, ugys tudnám, hogy a lelked nem szakad el Erdélytől, s meghatnak e szavaid is: „nem szakadtam el legnagyobb kincsemtől, a Cimbortól.“ Nem győztem eleget gyönyörködni a levelemben, mely arra kényszerít (kedves kényszerűség!), hogy külön levélben is válaszoljak rá, de itt is meg kell állapítanom, hogy második gimnázista létedre ugy irsz, mint a akármelyik érettségizett diák. A beszámoló pályázat eredményét a nyár folyamán teszem közzé, ha az utolsó beszámoló is megjelent. — **Bogdán József, Sepsiszentgyörgy.** Ugy látom a levélkédből, hogy Laura és Lonesika hugod is olvassák a Cimbort, tehát levelet várok tőlük is! — **Kovács Laci és Adél, Érbogyoszló.** Azt írjátok, hogy jár az iskolátokba egy kis lány, aki igen szereti olvasni a Cimbort, de nem rendelheti meg, mert apátlan árva. Bár nem írjátok, de sejtem, hogy átadjátok neki olvasás végett az újságot, s ha ugy van, ezzel nagy jót cselekesztek, olyat, amit a jó Isten beir az ő aranykönyvébe. Örvendek, hogy a cimgyűjtésért megkaptátok a könyvet, s intézkedtem, hogy pótolják az 1. és a 8. számot.

KIADÓBACSI ÜZENI KÜLFÖLDI ELŐFIZETŐIHEZ

Nagyszöllősi új előfizetőinkhez! Julius 1.-i belépésel következő előfizetőinket vettük fel: a zárójelben levő szám a lefizetett csehkorona összeget jelenti. Kullmann Évike (20), Szege Zoltán (20), Magduska (20), Szabó Márta és Sanyi (40), Lator István (40), Illyés Lenke és Józsi (—), Szeőke István (20), Pécsy Margit és Katalin (20), Schreiber Médiike (20), Káhán Blanka és Vilma (20), Kramer Magduska (40). Üdvözöllek Benneteket Elek nagyapó unokái seregében. **Renczés Boldizsár, Nagyfedimes.** A Stollwerck pályázat nyeresményét, a csokoládét nem tudjuk oda küldeni, mert olyan magas a vámja, hogy azért ott kétszerannyit kaphatsz. E helyett egy jó könyvet küldtünk, megkaptad? **Saás András, Chust.** A Cimbora 1923., 1924. és 1925. évfolyamai fizve még kaphatók. Egy-egy évfolyam ára, (800 oldal olvasnivaló) 60 csehkorona, amit a Szlovák Ált. Hitelbank kassai fiókjához utalj át és rögtön küldjük a kívánt ávfolyamot.

A CIMBORA INGYEN KÖNYVAKCIÓJA

MEGISMÉTEJLÜK AZ ÉV ELEJÉN OLY NAGY SIKERT ARATOTT INGYEN KÖNYVOSZTÁST

Az 1928. esztendő első hónapjában lefolytatott ingyen könyvakióknak, amikor is minden előfizetőnknek, aki egész, háromnegyed vagy félelvi előfizetési díját előre beküldötte, az általatok annyira szeretett Cimborán felül négy, három, illetve két darab pompás kiállítás, értékes ifjusági könyvet adtunk teljesen ingyen, olyan nagy sikert aratott, amelyre nagy várákozásunk ellenére sem számítottunk. Előfizetőink tömegesen siettek a kitűzött határidőre az előfizetési díjat beküldeni, hogy el ne mulasszák ezt a kedvező alkalmat és részesülhessenek a rendkívüli kedvezményben. Hármezeren felüli Cimboraelőfizető kapott ez év elején az ingyen könyvekből és ennek során annyi tanujelét vettük kis olvasóink hálaájának, szeretetének, hogy viszonzásul ismét elhatároztuk, hogy mindazok számára, akik egy előre meghatározott időpontig a Cimborá 1928. második félelvi díját beküldik, most újra ingyen könyveket osztunk szét. Az alábbiakban közöljük a feltételeket, amelyeknek betartása mellett részesülhetnek ingyen könyvakióknkban:

Ki részesülhet a könyvedvezményben?

A két pompás kiállítás, értékes ifjusági könyvet teljesen díjtalanul adjuk minden előfizetőnknek, aki a Cimborá 1928. évi július 1-től december 31-ig terjedő félelvi előfizetési díját, 200 leit, valamint a könyvek posta és csomagolási költsége fejében 10 leit, tehát összesen 210 leit, legkésőbb 1928. július 15-ig a Cimborá kiadóhivatala címére postautalványon beküld.

Melyek a Cimborá ajándékkönyvei?

Ajándékkönyveinknek ezuttal Elek nagyapó, a ti szerető Elek nagyapótk két szép könyvet választottuk melyek a Cimborá kiadásában jelentek meg és gyöngyei a gyermekirodalomnak. A két könyv címe:

Ücsike könyve és Hires erdélyi magyarok,

melyek szép kiállításban, színes kötésben kerülnek az olvasó elé. Ez a két könyv, melynek bolti ára a könyvkereskedésben 80 leit, már ma is sok-sok ezer példányban foglal helyet a magyar gyermekek könyvespolcán és gyönyörűségére szolgál minden kis olvasónak. Azt szeretnénk akciónkkal elérni, hogy ez a két értékes munka minden Cimborá olvasónak meg legyen.

Kik nem részesülhetnek a könyvedvezményben?

a) Azok az olvasóink, akik a Cimborát bármely okból kedvezményes árban kapják.

b) Azok az olvasóink, akik a januári ingyen akcióknk alkalmával egész vagy háromnegyed évre fizettek elő, mert hisz' ezek az egész vagy háromnegyedévi előfizetés után már megkapták az ajándékokat.

c) Akik az előfizetési díjon felül postaköltséget, 10 leit nem küldik be.

d) Akik 200 leit előfizetési díjat nem postautalványon juttatják hozzánk, hanem megbizottaink vagy pénz-

beszedőink kezeihez fizetik le a díjaikat. Ertsétek meg tehát, hogy csupán azokat részesíthetjük ebben a kedvezményben, akik az előfizetési díjat közvetlenül hozzánk küldik be.

Külföldi előfizetőink

ugyancsak részesülhetnek e kedvezményben és pedig az esetben, ha

a) a csehszlovákiai előfizető 40 csehszlovákiai előfizetési díjat és 2 csehszlovákiai postaköltséget.

b) a magyarországi előfizető 6 pengő előfizetési díjat és 30 fillér postaköltséget,

c) a jugoszláviai előfizető 100 dinár előfizetési díjat és 4 dinár postaköltséget.

hozzánk postai befizetési lapon beküld. Az előfizetési határidő külföldi előfizetőink számára ugyancsak 1928. július 15-e, mely időpontotul e kedvezményben senkit sem részesíthetünk.

Amennyiben a fenti könyv valamelyike megvan, úgy azt kívánatra egy más, egyenlő értékű könyvvel pótoljuk.

Azt hisszük, nem is kell hangsúlyoznunk előttetek, milyen érdekes kedvezményt nyújtunk azzal, hogy ezt a két szép könyvet ingyen adjuk a Cimborá félév folyamán felül s ezért nem kérünk semmi más tőletek, mint-hogy az első fizetési díjat, amely amugy is előre fizetendő, július 15-ig küldjétek be hozzánk.

Biztosra vesszük, hogy senki sem akarja elmulasztani ezt a pompás alkalmat, amiért is mai számunkhoz postautalványt mellékelünk, hogy azzal az esedékes díjat beküldhessétek.

Rajta hát!

A Cimborá kiadóhivatala.

A CIMBORA KÖNYVVÁSÁRA

Verne Gyula munkái
Diszes kötésben, képekkel

Bégum ötszáz milliója
Bombarnac Claudius
Branicáné asszonyosság
Clovis Dardentor
Dél csillaga
Észak a Dél ellen
Falú a levegőben
Győzedelmes Robur
Három orosz és három angol kalandjai
Keraban, a vafejú
Öt hét léghajón
Grant kapitány gyermekei I.—II.
Servadac Hector
Strogoff Mihály
Utazás a holdba
Tizenöt éves kapitány

Kötetenként posta és csomagolási költséggel együtt 100 leit. Uaánvét díja külön.